

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

IV. Vera est historia Jobi, sed poëtice digesta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

*Трѳвант аг-
гентис.*

Polychr. in
Proem. Ca-
ten, in Job.

Hier. Praef. in
Job.

III. Præter hæc doctorum hominum suffragia, rationes quibus ea nititur opinio afferuntur complures. Mihi ea valde efficax videtur ad persuadendum, quæ ex manifesta characteris ac styli similitudine petitur. Ea est autem hujusmodi, ut si proſam orationem cum proſa, vorſam cum vorſa contuleris, maxima ſtatim appareat conſenſio: ſimplex illic & nativa utrobique oratio, omni ornatu detracto; florida hic & *ἰνυμιτιορδν*. Agnoſcit id Polychronius, & uno hoc argumento Libri confectionem in Moſem tranſcribit. Sin ſtrictam orationem cum ſoluta contenderis, quod non factis caute fecerunt viri docti, magna enimvero, uti par eſt, apparebit ſtyli diſſenſio, ſed non inde efficies diverſis ea Auctoriſibus deberi. Quod ſi grandius aliquid & *ἀσπόμεν* ſonare videtur liber Jobi, crebrioribusque diſtinctus eſſe luminibus ac ſententiis calor; illum vero, cum per ſeneſtam ætatem ignea viſ animi deferuiſſet. Etſi in Hymnis quoque ſuis, pro rei gravitate, ad ſublime & magnificentum dicendi genus ſplendide aſſurgit. Occurrunt quidem in Jobi libro Arabiſimi & Syriſimi, uti notatum eſt ab Hieronymo; nonnumquam etiam Chaldaſimi. Verum poëtam agenti afines uſurpare dialectos licuit, & ſpecioſa vocabula rerum proferre in lucem, & obſcurata populo verba eruere. Id ſibi juris arrogant Poëtæ, id ab Homero ſumma licentia factitatum eſt. Præterea ſcito ſcriptum hunc librum à Moſe, cum apud ſocerum ſuum Jethro ad populares ſuos, aut ſolatio, aut conſilio, aut re juvandos ſtudia ſua & curas omnes conferret. Ad tolerandas igitur diuturnæ ſervitutis miſerias, & meliora à Deo petenda & ſperanda, propoſito Jobi exemplo inſtituere ipſos voluit. Sane Iſraëliticæ gentis caſus in Jobi hiſtoria perſpicue agnoſcas. Fortunati fuerunt Abrahamus, Iſaacus, Jacobus, & Joſephus, & magnas opes, pietatis fructum, à Deo retulerunt. Ab Ægyptiis deinde male habiti ſunt Ebrai; bonis, libertate, ac liberis etiam multati à Pharaone; quemadmodum & Jobus à Satana. Qui cum reſtitutus demum in integrum, ampliſſimis & uberrimis latifundiis Dei nutu ac ductu ditatus eſſet, Moſes propoſito hoc divinæ bonitatis exemplo, populares ſuos in paris beneficii ſpem erigere voluit. Longe porro veriſimilius eſt Moſem, in ſuo illo Madianitico ſecefſu, ad ſolamen genti ſuæ parandum mentem adjeciſſe, tum videlicet cum huic maxime hujusmodi allevamento opus eſſet, animum ipſe gereret negotiis vacuum; quam cum Ægyptiis vinculis ſoluti Iſraëlitæ per Arabicas ſolitudines Terram promiſſam peterent; Moſem vero inexplicabiles curæ diſtraherent: quod aliquibus placuiſſe video. Curarum autem neceſſaria pars fuit, deſcriptio Legis: in cujus obſequium populares ſuos facilius ut flecteret, Dei beneficiorum commemorationem ab ipſis mundi initiis repetiit. Arabica hinc prodiit Pentateuchus. Madianita porro, Arabica gens eſt, Syrorum & Idumæorum vicina; quos inter per quadraginta annorum moram verſatus Moſes, ex peregrino commercio patriam loquelam, quod nulli non uſuvenire ſolet, facile inquinavit. Quum autem ad ſuos reverſus intermiſſam purioris Ebraiſimi uſum repetiit, allitas ſermoni ſuo ex congreſſu extraneorum ſordes ita abſterſit, ut quum ad ſcribendum Pentateuchum animum deinde appelleret, major exiſteret ſermonis caſtitas ac mundities.

*Vera eſt hiſ-
toria Jobi,
ſed poëtice di-
geſta.*

Maim. in Mo-
re nevoch.
Part. 1. cap. 22.
R. Schem, tob.
in Job.

Hier. Epift. ad
Paulin.

IV. Porro Jobi, hominis Arabis, & inter ſuos valde nobilis, caſus in Arabia tolleratos, Moſes inter Arabes degens, vel ex vulgi ſermone diſcere potuit. Quamvis autem longiſſime abſim à Thalmudistarum infamia, qui commentitium & conſectum eſſe docent operis hujus argumentum, meramque parabolam, Iſraëlitis ad conſtantiam & virtutem informandis excogitatum: (cui eorum delirio cum favere ſubinde viſi ſint Maimonides, vir alioqui ſolers & ſagax, & R. Schem tob; palam vero id affectati ſunt poſtremis hiſce temporibus Anabaptiſtæ, alique Chriſtiani; à viris piis juxta & eruditis ſolidiſſimis rationibus confutati ſunt:) ego tamen rem poëtice digeſtam exiſtimo, allocutionibus & reſponſionibus inſtructam, eorumque delectu verborum, non quæ prolata ſunt, ſed quæ proferri pro tempore poterunt. Ratio eſt in promptu: cum enim numeris illigatum eſſe id opus, ac *ἰνυμιτιορδν* ſcriptum conſtet, Hieronymi, aliorumque Patrum teſtimonio, quis putet Jobum in ſummis corporis & animi doloribus carmina ad uxorem & amicos fuſiſſe? aut ipſos viciffim virum tot malis oppreſſum verſibus eſſe allocutos? Jobum ergo revera exitiſſe reor, in acerbiffimas calamitates incidiſſe, & certo Dei conſilio bonis & liberis Dæmonis opera fuiſſe orbatum, diro etiam ac tetra ulcere eroſum, adiſſe ad ipſum uxorem & amicos, verbaque ſimul ipſos conſeruiſſe in eam ſententiam quam retulit Moſes, controverſiam Jobi diremiſſe Deum oraculo ſuo, ac querimonias compoſuiſſe, Jobum ipſum denique ingens pietatis ac patientiæ præmium, reſtitutam ſanitatem, auctas opes, numeroſa prole fundatam domum à Deo eſſe conſecutum: verba vero, verborumque collocationem, dialogi compoſitionem, interlocutionum diſpoſitionem & di-

functionem, figuras, & reliquum sermonis ornatum esse Mosis.

V. Probatum præterea ejus *γνώσις* & antiquitas vel ex hoc Tobia loco: *Hanc* Probatur li-
autem tentationem ideo permisit Dominus evenire illi, ut posteris daretur exemplum patien-
tiæ ejus, sicut & sancti Job. Nam sicut beato Job insultabant Reges, ita isti parentes & co-
gnati ejus irridebant vitam ejus dicentes: Ubi est spes tua, pro qua elemosinas & sepultu-
ras faciebas? quæ è libro Jobi deprompta esse certa est fides. Non id quidem affirma-
re, suspicari certe licet de istis Ezechielis: Et si fuerint tres viri isti in medio ejus,
Noë, Daniel, & Job, ipsi justitia sua liberabunt animas suas, ait Dominus exercituum.
 Plurima quoque indidem delibata passim per totum Voluminum sacrorum corpus In-
 terpretes deprehenderunt. Nos decerpemus paucula quædam, ut Libri antiquitas elu-
 cescat. Scriptum est in libro Jobi: *Pereat dies in qua natus sum, & nox in qua dictum*
est, Conceptus est homo: scripsit Jeremias: *Maledicta dies in qua natus sum: dies in qua*
peperit me mater, non sit benedicta. Scriptum est in libro Jobi: *Conceptit dolorem, & pe-*
perit iniquitatem, & uterus ejus preparat dolos: scripsit Psaltes: *Ecce parturit injustitiam,*
conceptit dolorem, & peperit iniquitatem: & Isaias: *Conceperunt laborem, & pepererunt ini-*
quitatem. Scriptum est in libro Jobi: *Ecce clamabo vim patiens, & nemo audiet: vocife-*
ror, & non est qui judicet. Semitas nostram circumsepit, & transire non possum, & in cal-
le meo tenebras posuit: scripsit Jeremias in Threnis: *Sed & cum clamavero & rogavero,*
exclusit orationem meam: conclusit vias meas lapidibus quadris, semitas meas subvertit. In
 libri Jobi vicelimo primo capite cum Deo Job de impiorum felicitate expostulat: to-
 tum id *συμῶσις* in capite Jeremiæ undecimo repositum invenies. De Sapiencia sic dis-
 ferit Job: *Non dabitur aurum obryzum pro ea, nec appendetur argentum in commutationem*
ejus: non conferetur tintis India coloribus, nec lapidi sardonycho pretiosissimo, vel sapphiro:
non adequabitur ei aurum vel vitrum, nec commutabuntur pro eo vasa auri, ... non adequa-
bitur ei topazius de Æthiopia, nec tinctura mundissima componetur: sic de eadem Salomon
 in libro Sapiencia: *Preposui illam regnis & sedibus, & divitias nihil esse duxi in compa-*
ratione illius: nec comparavi illi lapidem pretiosum: quoniam omne aurum in comparatione illius
arena est exigua, & tanquam lutum estimabitur argentum in conspectu illius. Effatum hoc
 Jobi: *Ecce timor Domini, ipsa est sapientia, non in Psalmos solum, & Proverbia, ac Si-*
rachidæ Ecclesiasticum, sed & in Deuteronomium quoque defluxit. Nec mirandum
profecto eodem parente ortos factus, non forma solum & loquela, sed sensibus etiam
inter se convenire. Legitur in libro Jobi: Qui non accipit personas principum, nec cogno-
vit tyrannum, cum disceptaret contra pauperem: opus enim manuum ejus sunt universi: le-
gitur in libro Sapiencia: Non enim subtrahet personam cujusquam Deus, nec verebitur ma-
gnitudinem cujusquam: quoniam pusillum & magnum ipse fecit. De mari sic Deus in libro
 Jobi: *Circumdedit illud terminis meis, & posui vellem & ostia, & dixi: Usque huc venies,*
& non procedes amplius, & hic confringes tumentes fluctus tuos: de eodem sic Salomon
 in Proverbiis: *Quando circumdabat mari terminum suum, & legem ponebat aquis, ne tran-*
sirent fines suos. Scriptum est in libro Jobi: *Quis preparat corvo escam suam, quando pul-*
li ejus clamant ad Deum, vagantes eo quod non habeant cibos? scripsit Psaltes: Qui dat
jumentis escam ipsorum, & pullis corvorum invocantibus eum. Testimonium libri Jobi, sic
 tanquam sacri & canonici libri, ambit Paulus in priore Epistola ad Corinthios: *Sapientia,*
inquit, hujus mundi stultitia est apud Deum: scriptum est enim: Comprehendam sapien-
tias in astutia eorum. Ubi scriptum? nempe in libro Jobi, qui de Deo hæc fatur: Qui
apprehendit sapientes in astutia eorum. Similiter Jacobus in Epistola Catholica exemplum
 indidem petit: *Sufferentiam Job audistis, & finem Domini vidistis, quoniam misericors Do-*
minus & miserator. Quid quod nulla prorsus in libro Jobi Mosaica Legis, aut rerum
 ab Israëlitis gestarum mentio occurrit: unde Libri vetustas certo argumento colligi-
 tur. Verum, inquit, Lege antiquior fuit Jobus, cujus congressus cum amicis hoc Li-
 bro referuntur; ac proinde nulla his affingi debuit mentio Legis, qui Legem ætate
 præcesserunt. At neque priora duo capita, neque postrema pars, Jobi, amicorumve
 sermonibus, sed Scriptoris ipsius narrationi tribuuntur, in qua Legis aliquod utique
 extaret vestigium, aut portentorum à Deo in Israëlita gentis gratiam editorum si-
 gnificatio, nisi confectio Libri his omnibus ætate prior fuisset. His subjungam Aristæ
 testimonium, qui in suo De Judæis Commentario, legisse se Jobi librum multis de
 Jobo memoratis testatus est. Fuit autem id Aristæ opus Alexandro Polyhistoris vetu-
 titatis, qui insignem ex eo depromptam pericopen lucubrationibus suis intexerat, ut
 est apud Eusebium. Denique è tertia è Jobi filiabus, cui *קַרְנֵי הַקָּרְנִים* nomen fuit, hoc
 est juxta Septuaginta Interpretes *κέρνας ἀμαλθίας*, natam esse fabulam Cornu Amal-
 thæ, & ex historia Jobi in Herculis fabulam multa Græcos transfuisse acute Span-
 hemius conjectat.

VI. Nunc vero minime id quæro, utrum ex celebri illa & controversa clausula, *Disputatur*

Z ij